

Visit us
Online
<http://www.turkgastro.org>

THE TURKISH JOURNAL OF
Gastroenterology

OFFICIAL JOURNAL OF THE TURKISH SOCIETY OF GASTROENTEROLOGY

ISSN: 1300-4948

27. ULUSAL GASTROENTEROLOJİ HAFTASI

24-28 Kasım 2010, Antalya

BİLDİRİLER

27th NATIONAL GASTROENTEROLOGY WEEK

November 24-28 2010, Antalya

ABSTRACTS

2010

Volume 21 • Number 3

Supplement 1

S18

HCV TEDAVİSİ SIRASINDA RİBAVİRİNE BAĞLI GELİŞEN ANEMİ İLE VİRAL YANIT ORANLARI ARASINDA İLİŞKİ VAR MIDİR?

Serkan Yaras¹, Bünyamin Sarıtaş¹, Fehmi Ateş¹, Enver Üçbilek², Engin Altıntaş¹, Orhan Sezgin¹, Gülbahar Örekçi Temel¹

¹ Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji Bilim Dalı/
Mersin

² Kahramanmaraş Devlet Hastanesi / Kahramanmaraş

³ Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Anabilim Dalı/
Mersin

Amaç: Pegile İnterferon ve Ribavirin Kronik HCV enfeksiyonunun standart tedavisidir. Bu tedavi rejimi, Pegile İnterferon nedenli hematopoez baskılanması ve Ribavirine bağlı hemoliz nedeniyle hemoglobin konsantrasyonunda düşüşe yol açabilir. Ribavirin nedenli hemolitik anemi, HCV'li hastaların tedavisinde sık görülür ve neredeyse %15'inde doz değişikliklerine gerek duyulur. Biz, kronik HCV tedavisi sırasında anemi gelişimiyle antiviral tedavi yanıtları arasındaki ilişkiyi araştırdık.

Materiyal ve Metod: Bu çalışmada, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji Kliniğinde izlenen ve 48 hafta boyunca Pegile İnterferon ve Ribavirin kombinasyon tedavisi verilen, 164 kronik hepatit C'li hastaya ait veriler geriye dönük olarak araştırıldı. Hastalar, tedavinin ilk 12 haftasında ve 13-48. haftalar arasında anemi yönünden değerlendirildi. İlacı bağlı anemi, hemoglobinde $>3\text{ gr/dl}$ düşüş olması şeklinde tanımlandı. Hemoglobin $<10\text{ gr/dln}$ altına inmesi hafif anemi ve hemoglobin $<8,5\text{ gr/dln}$ altına inmesi şiddetli anemi olarak kabul edildi. Anemi gelişimiyle tedavi yanıtları (hızlı, erken, tedavi sonu ve kalıcı viral yanıt) arasındaki ilişki araştırıldı. İstatistik verilerinin değerlendirilmesi için SPSS 11.5 for Windows programı kullanıldı. Gruplar arasındaki farklılıklar Ki-Kare testi ile araştırıldı.

Bulgular: Toplam 164 hastadan; a) İlk 12 haftada anemi (ilacı bağlı, hafif veya şiddetli anemi) gelişen grupla anemi gelişmeyen grup arasında hızlı, erken, tedavi sonu ve kalıcı viral yanıt açısından fark saptanmadı. (sırasıyla $p=0,097$, $p=0,533$, $p=0,548$, $p=0,595$) b) 13-48 haftalar arasında anemi (ilacı bağlı, hafif veya şiddetli anemi) gelişen grupla anemi gelişmeyen grup arasında hızlı, erken, tedavi sonu ve kalıcı viral yanıt açısından fark saptanmadı. (sırasıyla $p=0,348$, $p=0,381$, $p=0,790$, $p=0,833$) c) İlk 12haftada anemi gelişen grupla 13-48 haftalar arasında anemi gelişen grup arasında hızlı, erken, tedavi sonu ve kalıcı viral yanıt açısından fark saptanmadı. (sırasıyla $p=0,208$, $p=0,551$, $p=0,770$, $p=0,809$) d) İlk 12haftada anemi gelişen grupla tüm dönemlerde anemi gelişmeyen grup arasında hızlı, erken, tedavi sonu ve kalıcı viral yanıt açısından fark saptanmadı. (sırasıyla $p=0,346$, $p=0,972$, $p=0,942$, $p=0,781$) e) 13-48 haftalar arasında anemi gelişen grupla tüm dönemlerde anemi gelişmeyen grup arasında hızlı, erken, tedavi sonu ve kalıcı viral yanıt açısından fark saptanmadı. (sırasıyla $p=0,901$, $p=0,636$, $p=0,858$, $p=0,914$)

Sonuç: Pegile İnterferon ve Ribavirin kombinasyonu ile tedavi edilen hastalarda aneminin ve anemi gelişme zamanının viral yanıtla ilişkisi bulunmadı.

S19

SIROTİK HASTALARDA UZUN DÖNEM LAMİVUDİN TEDAVİSİNİN SONUÇLARI

**Bülent Baran, Binnur Pınarbaşı Şimşek, Çetin Karaca, Filiz Akyüz, Kadir Demir, Sadakat Özdiç, Fatih Beşşik, Güngör Boztaş, Zeynel Mungan, Sabahattin Kaymakoglu
İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi, Gastroenterohepatoloji Bilim Dalı**

Amaç: Kronik hepatit B'ye (KHB) bağlı karaciğer sirozu olan hastalarda uzun dönem lamivudin tedavisinin etkinliğinin ve sonuçlarının araştırılması.

Materyal ve Metod: Ocak 1998 ve Eylül 2010 tarihleri arasında KHB'ye bağlı karaciğer sirozu tanısıyla takip edilen hastaların verileri geriye dönük olarak incelendi. Demografik özellikleri, tedavi öncesi ve takip boyunca elde edilen laboratuar verileri kaydedildi. Biyoşimik ve virolojik alevlenmeler, takip sırasında saptanan viral mutasyonlar ve akut hepatit, dekompanseasyon ve ölüm gibi ilaç direnciyle ilişkili komplikasyonlar araştırıldı.

Bulgular: Altmış üç (%73) erkek toplam 86 hasta (ortalama yaş 47.9 ± 10.8) çalışmaya alındı. Child-Pugh sınıflamasına göre 70 hasta evre A, 14 hasta evre B ve 2 hasta evre C idi. Lamivudin tedavi süresi median 30 ay (12-120), HBeAg pozitif hasta sayısı 13 (%15) idi. İzlem süresince 41 hastada (%48) virolojik breakthrough gelişti ve bunların %80'inde direnç mutasyonları tespit edildi. Yıllara göre kümülatif direnç insidans oranları 1. yıldan 5. yıla kadar sırasıyla %7, %27, %46, %61 ve %64 idi. İzlem sonunda kümülatif direnç insidansı %82 bulundu. İlaç direnci (virolojik breakthrough $\pm$ genotipik direnç) gelişen 42 hastanın %21'inde takip sırasında dekompanseasyon gelişirken, %7'si komplikasyonlar nedeniyle kaybedildi. Direnç gelişmeyen hastaların hiçbirinde dekompanseasyon ve ölüm gerçekleşmedi. Direnç gelişen hastalarda dekompanseasyon oranı, direnç gelişmeyenlere göre anamlı olarak yükseltti (sırasıyla %21 ve %0, $p<0.01$).

Sonuç: Lamivudin kullanan sirotik evredeki hastaların 5 yılda %65'inde direnç gelişmekte, beşte biri dekompanse olmakta ve bir kısmı kaybedilmektedir. Lamivudinin sirotik hastalarda kullanımını direnç gelişiminin olumsuz sonuçları nedeniyle risklidir.

S20

NAİV KRONİK HEPATİT B'DE UZUN SÜRELİ LAMİVUDİN KULLANIMININ SONUÇLARI

**Bülent Baran, Binnur Pınarbaşı Şimşek, Çetin Karaca, Filiz Akyüz, Kadir Demir, Sadakat Özdiç, Fatih Beşşik, Güngör Boztaş, Zeynel Mungan, Sabahattin Kaymakoglu
İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi, Gastroenterohepatoloji Bilim Dalı**

Amaç: Kronik hepatit B (KHB)'lı hastalarda uzun süreli lamivudin (LAM) kullanımının etkinliği ile LAM direnci sıklığı ve risk faktörlerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod: Ocak 1998 ile Eylül 2010 tarihleri arasında KHB tanısıyla LAM başlangan ve en az 12 ay kullanılan nükleos(t)id analogu naiv hastalar, demografik, biyoşimik, virolojik ve histolojik özellikler ile tedaviye cevap ve direnç